

Wet houdende regels betreffende de positionering, inrichting en werkwijze van rijksinspecties (Kaderwet rijksinspecties)

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is algemene regels te stellen ten behoeve van de onafhankelijke uitoefening van toezichtstaken door de onder ministeriële verantwoordelijkheid werkende toezichtsdiensten;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze wet wordt verstaan onder:

- a. rijksinspectie: een in Bijlage 1 bij deze wet genoemde dienst die ressorteert onder een minister en krachtens publiekrecht is belast met het toezicht op de uitvoering van beleid en wetgeving;
- b. Onze Minister: de minister onder wie een rijksinspectie ressorteert;
- c. Onze Minister die het aangaat: de minister die verantwoordelijk is voor het beleid of de wet- en regelgeving waarop een rijksinspectie toezicht houdt;
- d. organisatieregeling: een besluit waarmee een minister de organisatie van het ministerie vaststelt;
- e. schriftelijke bevindingen: iedere vorm van adviezen, onderzoeken, oordelen en rapporten waarin bevindingen van een rijksinspectie zijn vastgelegd.

Artikel 2. Rijksinspecties

Op voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in overeenstemming met Onze Minister en Onze Minister die het aangaat kan Bijlage 1 bij deze wet bij algemene maatregel van bestuur worden gewijzigd. De voordracht voor deze algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide Kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

Hoofdstuk 2. Positie en inrichting van een rijksinspectie

Artikel 3. Positionering rijksinspectie binnen de departementale organisatie

Een rijksinspectie is in de departementale organisatie gepositioneerd direct onder de hoogste ambtelijke leidinggevende.

Artikel 4. Leiding van een rijksinspectie

In de organisatieregeling stelt Onze Minister vast of de leiding van een rijksinspectie wordt gevormd door een eenhoofdige leiding of meerhoofdige leiding.

Artikel 5. Scheiding tussen toezichtstaken en uitvoeringstaken

1. Indien een rijksinspectie naast toezichtstaken tevens uitvoeringstaken uitoefent, bestaat tussen deze taken een organisatorische of functionele scheiding.
2. De leiding van een rijksinspectie draagt zorg voor de wijze waarop de scheiding vormgegeven wordt en maakt deze vormgeving op algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar.

Hoofdstuk 3. Verhouding ministers en rijksinspectie

Artikel 6. Informeren van de minister

Desgevraagd of uit eigen beweging informeert de leiding van een rijksinspectie, zonder ambtelijke tussenkomst, Onze Minister die het aangaat over de uitvoering en de effecten van beleid en regelgeving in de praktijk en over relevante maatschappelijke ontwikkelingen. Tevens kan de leiding Onze Minister die het aangaat hierover voorzien van advies.

Artikel 7. Betrokkenheid bij voorgenomen beleid, internationale verplichtingen en ontwerpen voor wet- en regelgeving

Onze Minister die het aangaat betreft een rijksinspectie vroegtijdig bij de totstandkoming van beleidsvoornemens, internationale verplichtingen en ontwerpen voor wet- en regelgeving indien deze gevolgen hebben voor de toezichtstaak van de betreffende rijksinspectie.

Artikel 8. Aanwijzingsbevoegdheid van de minister

1. Onze Minister die het aangaat kan algemene of bijzondere aanwijzingen geven aan een rijksinspectie. Dit gebeurt uitsluitend in schriftelijke vorm.
2. De aanwijzingsbevoegdheid wordt niet gemandateerd.
3. Alvorens een aanwijzing te geven stelt Onze Minister die het aangaat de rijksinspectie in de gelegenheid schriftelijk een zienswijze te geven over het voornemen daartoe, tenzij de zienswijze wegens spoedeisend belang niet kan worden afgewacht. De rijksinspectie kan in dat geval nadat de aanwijzing is gegeven alsnog binnen een redelijke termijn een schriftelijke zienswijze geven en openbaar maken.
4. Een algemene aanwijzing wordt, indien deze is gegeven tezamen met de zienswijze van de rijksinspectie, door Onze Minister die het aangaat op algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar gemaakt, in de Staatscourant gepubliceerd en onverwijld aan de beide Kamers der Staten-Generaal gezonden.
5. Een bijzondere aanwijzing wordt, indien deze is gegeven tezamen met de zienswijze van de rijksinspectie, door Onze Minister die het aangaat onverwijld op algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar gemaakt en onverwijld aan de beide Kamers der Staten-Generaal gezonden.
6. Een bijzondere aanwijzing heeft geen betrekking op:
 - a) het weerhouden van een rijksinspectie om een specifiek onderzoek te verrichten of af te ronden;
 - b) de wijze waarop een rijksinspectie een specifiek onderzoek verricht; of
 - c) schriftelijke bevindingen van een rijksinspectie.
7. Een rijksinspectie informeert Onze Minister die het aangaat schriftelijk over de wijze waarop opvolging wordt gegeven aan een aanwijzing. Onze Minister die het aangaat maakt deze reactie na ontvangst onverkort en onverwijld op algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar en zendt deze onverwijld aan de beide Kamers der Staten-Generaal.

Artikel 9 Extra onderzoek

Een aanwijzing zoals bedoeld in artikel 8 kan een opdracht inhouden voor een rijksinspectie om een onderzoek te verrichten of te doen verrichten dat niet is opgenomen in het goedgekeurde werkprogramma.

Artikel 10. Beleidsregels

In afwijking van artikel 8, tweede lid, kan Onze Minister die het aangaat de bevoegdheid beleidsregels vast te stellen ten aanzien van de taakuitoefening door een rijksinspectie mandateren aan de leiding van de rijksinspectie. Deze bevoegdheid wordt niet ondergemandateerd.

Artikel 11. Afstemming tussen ministers

1. Indien Onze Minister die het aangaat niet Onze Minister betreft, maken zij beiden, voor zover deze wet niet reeds voorschriften stelt en gehoord de rijksinspectie, onderling afspraken over hun rol ten aanzien van de taakuitvoering door de rijksinspectie.
2. De afspraken hebben in ieder geval betrekking op de planning-en controlcyclus, beleidsontwikkeling, omgang met schriftelijke bevindingen, behandeling van verzoeken op basis van de Wet open overheid en kwaliteitsborging.
3. Onze Minister maakt de afspraken op algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar.

Hoofdstuk 4. De werkwijze van een rijksinspectie

Paragraaf 1. Bepalingen betreffende de kaders voor de uitvoering van taken door een rijksinspectie

Artikel 12. Totstandkoming werkprogramma

1. Een rijksinspectie, gehoord Onze Minister en Onze Minister die het aangaat, stelt periodiek een werkprogramma vast en zendt dat aan Onze Minister.
2. Het werkprogramma bevat:

- a. een toelichting op de door de rijksinspectie gehanteerde risicoanalyse voor de verschillende aandachtsvelden en taken van de rijksinspectie;
 - b. een overzicht van de in een of meer begrotingsjaren door een rijksinspectie uit te voeren werkzaamheden in het kader van toezicht, waaronder de geplande onderzoeken;
 - c. inzicht in de wijze waarop de inbreng van maatschappelijke actoren bij de totstandkoming van het werkprogramma is geborgd en georganiseerd;
 - d. een weergave van de aandachtspunten die Onze Minister, en Onze Minister die het aangaat, hebben meegegeven voor het werkprogramma en een deugdelijke motivering door de rijksinspectie van de wijze waarop de aandachtspunten zijn geadresseerd.
3. Een rijksinspectie biedt het werkprogramma uiterlijk twee maanden voor de beoogde ingangsdatum ter goedkeuring aan Onze Minister aan. De beoogde ingangsdatum betreft de dag na de dag waarop de looptijd van het voorgaande werkprogramma eindigt.
 4. Indien het werkprogramma voldoet aan de vereisten uit het tweede lid, keurt Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat, het werkprogramma goed, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om geen goedkeuring te verlenen. Het goedgekeurde werkprogramma wordt onverwijld aan beide Kamers der Staten-Generaal gestuurd.
 5. Onverminderd het vierde lid mag goedkeuring van het werkprogramma niet worden onthouden om een rijksinspectie te weerhouden van het verrichten van een specifiek onderzoek.
 6. Onze Minister oordeelt uiterlijk een maand voor de beoogde ingangsdatum of het werkprogramma wordt goedgekeurd, en zendt dit oordeel onverwijld aan beide Kamers der Staten-Generaal.
 7. Indien Onze Minister de goedkeuring aan het werkprogramma onthoudt, stelt de rijksinspectie een nieuw werkprogramma vast met inachtneming van de overwegingen van Onze Minister en het tweede lid. De rijksinspectie en Onze Minister bepalen gezamenlijk de termijn waarbinnen de rijksinspectie het nieuwe werkprogramma voorlegt. Totdat een nieuw werkprogramma is goedgekeurd blijft het laatst goedgekeurde werkprogramma van kracht.

Artikel 13. Begroting rijksinspectie

1. Een rijksinspectie zendt jaarlijks aan Onze Minister en Onze Minister die het aangaat een ontwerpbegroting voor het volgende jaar en voorziet deze van een toelichting.
2. Onze Minister en Onze Minister die het aangaat, nemen de geraamde uitgaven en ontvangsten voor een rijksinspectie op herkenbare wijze op in hun voorstellen van wet tot vaststelling van de departementale begrotingsstaten.
3. De rijksinspectie besteedt het budget op basis van het goedgekeurde werkprogramma.

Artikel 14. Jaarverslag

1. Een rijksinspectie stelt jaarlijks een verslag op en zendt dat jaarlijks voor 15 maart aan Onze Minister en Onze Minister die het aangaat. In het jaarverslag doet een rijksinspectie verslag van de wijze waarop in het voorafgaande jaar uitvoering is gegeven aan zijn taken zoals omschreven in het werkprogramma, aan het kwaliteitsbeleid, bedoeld in artikel 16, en van de behaalde resultaten.
2. Onze Minister zendt het jaarverslag aan de beide Kamers der Staten-Generaal, en kan hierbij een eigen reactie voegen, desgewenst naast een reactie van Onze Minister die het aangaat.

Paragraaf 2. Bepalingen betreffende de uitvoering van het werkprogramma door een rijksinspectie

Artikel 15. Uitvoering werkprogramma

1. Onverminderd de artikelen 8 en 9 voert een rijksinspectie zijn taken uit op basis van het goedgekeurde werkprogramma.
2. Een rijksinspectie informeert Onze Minister en Onze Minister die het aangaat over ontwikkelingen of aangelegenheden die van invloed zijn op de uitvoering van het werkprogramma of aanleiding bieden het werkprogramma te wijzigen.
3. Op wijzigingen in het werkprogramma als bedoeld in het eerste lid is artikel 12, tweede, vierde, vijfde en zesde lid, van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de rijksinspectie en Onze Minister gezamenlijk de termijn bepalen waarbinnen de rijksinspectie het gewijzigde werkprogramma ter goedkeuring voorlegt.
4. Onze Minister informeert de beide kamers der Staten-Generaal over tussentijdse wijzigingen van het werkprogramma en over andere aangelegenheden die de uitvoering van het werkprogramma in belangrijke mate beïnvloeden.

Artikel 16. Kwaliteitsborging

1. Een rijksinspectie stelt een kwaliteitsbeleid op over ten minste de gehanteerde kwaliteitsnormen en de waarborgen voor de kwaliteit van het toezicht.
2. Onze Minister draagt periodiek maar minimaal eens in de vijf jaar, in samenspraak met Onze Minister die het aangaat en de rijksinspectie, zorg voor een externe evaluatie van het kwaliteitsbeleid bedoeld in lid 1.
3. Onze Minister stuurt de uitkomsten van de in lid 2 bedoelde evaluatie aan beide Kamers der Staten-Generaal.

Artikel 17. Commissie van advies

1. Onze Minister stelt bij ministeriële regeling voor een rijksinspectie een onafhankelijke commissie van advies in.
2. Op voorstel van de leiding van een rijksinspectie benoemt Onze Minister de leden, in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat.
3. De commissie van advies adviseert de leiding van een rijksinspectie over de uitvoering van haar taken, de organisatie van de rijksinspectie, het kwaliteitsbeleid, bedoeld in artikel 16, en de maatschappelijke impact van het toezicht.

Hoofdstuk 5. Openbaarheid en informatieverstrekking

Artikel 18. Openbaarmaking door een rijksinspectie

1. Een rijksinspectie maakt schriftelijke bevindingen binnen twee weken openbaar, behoudens voor zover de artikelen 5.1 of 5.2 van de Wet open overheid aan openbaarmaking in de weg staan.
2. Een rijksinspectie stelt Onze Minister die het aangaat onverwijld op de hoogte van openbaar te maken schriftelijke bevindingen die van belang zijn voor een goede vervulling van diens functie.

Artikel 19. Rechtstreeks contact rijksinspectie en Staten-Generaal

1. Op verzoek van een van beide Kamers der Staten-Generaal kan de leiding van een rijksinspectie aan een van beide Kamers der Staten-Generaal informatie verstrekken over de taakvervulling door de rijksinspectie of toelichting geven op door de rijksinspectie openbaar gemaakte schriftelijke bevindingen.
2. De leiding van een rijksinspectie informeert Onze Minister en Onze Minister die het aangaat onverwijld over dit verzoek.

Hoofdstuk 6. Overgangsrecht en slotbepalingen

Artikel 20. Evaluatie

Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zendt elke vijf jaar na de inwerkingtreding van deze wet aan beide Kamers der Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk.

Artikel 21. Inwerkingtreding

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Artikel 22. Citeertitel

Deze wet wordt aangehaald als: Kaderwet rijksinspecties.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,